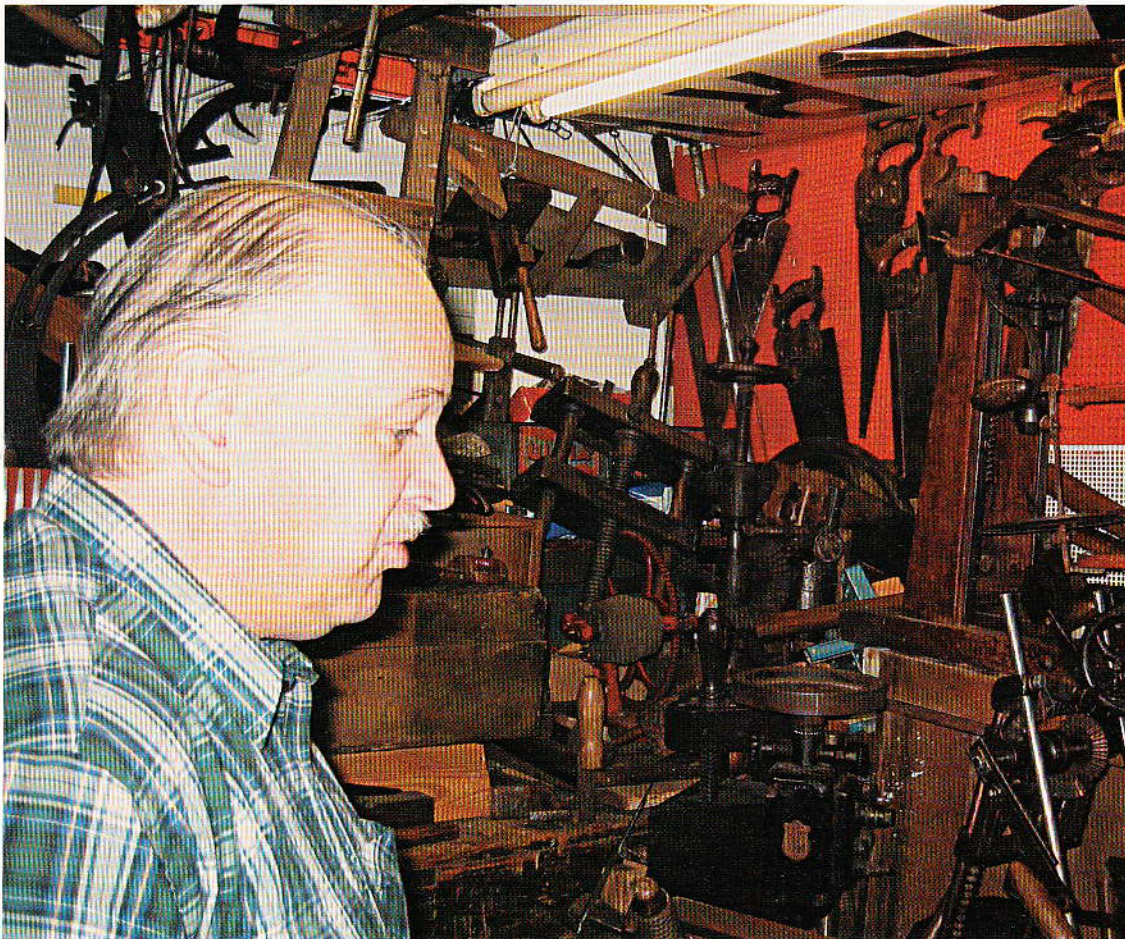

Een en al oog voor detail

Eric Keesmaat ziet alles. Heeft hij een oud stuk gereedschap in zijn hand, dan weet hij na korte studie precies w ar het gebruikt is, waarvoor, hoe en hoe lang. Een schaaaf met roest erop bijvoorbeeld? Die is veel buiten geweest. Zit er zuur aan? Loodgieterij. Is hij vettig? Leerindustrie. Grijs? De bouw.

Eric Keesmaat temidden van zijn enorme collectie gereedschap

Zijn huis is een pakhuis. Keuken en douche zijn onherkenbaar, het bed is verstopt. Schuifelend door hooguit vijftig centimeter brede paadjes kun je achter zijn spullen de contouren van kamers slechts vermoeden.

Zelfs de plafonds zijn onzichtbaar geworden in de uitdragerij. Hoe hij daar leven kan? Eric Keesmaat haalt zijn schouders op en lacht wat. Hij heeft zijn eigen, volgens

strikte orde ingedeelde wereld. Het is de wereld van Milka, uurwerken en pluchen schildpadden. Van stenen, fossielen en wild kronkelende takken. Van op te knappen meubels. Van uilen, egels en vogels

die door hem geschapen zijn uit walnoten, doppinda's en dennennaalden. En, tenslotte, van gereedschap. Heel veel gereedschap.

Liefst smerig spul

Overdag is Eric meestal bij zijn moeder, onder verzamelaars bekend als het Boldootvrouwkje. Eric hield van knutselen zolang ze zich kan herinneren, vertelt zij. Uren zat hij daar met zijn meccano, märklin en lego op de grond. En timmeren, vraag maar aan de burens, dat deed hij liefst de hele dag door.

Het verzamelen van gereedschap ging helemaal vanzelf. Toen hij een jaar of vijf was, in 1963, kreeg hij een miniatuurwerkbank met gereedschap. Hij gebruikt het nu nóg, op beurzen, als een soort visitekaartje. Daarna groeide het gereedschap met Eric mee. En de verzameling. Hij heeft nu zo'n 8000 stuks, voornamelijk handgereedschap.

"Als ik iets nieuws heb," zegt hij, "ga ik het eerst helemaal uit elkaar halen om te zien hoe het is gemaakt. Het liefst heb ik smerig spul, want dat vertelt veel over het gebruik ervan. Heb je bijvoorbeeld een schaaft met roest erop? Dan weet je dat hij veel buiten is geweest. Zit er zuur aan? Dan is hij waarschijnlijk door een loodgieter gebruikt. Is hij vettig? Dan komt hij uit de leerindustrie. Is hij grijs van specie? Dan zal hij in de bouw zijn gebruikt. Soms zie je verfstreken, stukjes stof of sporen van verbranding door elektriciteit. Zo kun je de herkomst vaak herleiden."

Aan het materiaal en soms de vorm ervan ziet Eric hoe oud het gereedschap is. Heel precies, weet zijn moeder, zelfs van eeuwen geleden. Hij blijkt er zelden meer dan tien jaar naast te zitten. En aan de slijtage leest hij de manier van gebruiken af. Hoe de gebruiker het gereedschap vasthield, of hij links was of rechts, hoe groot zijn handen waren. Soms onthult dit gebruik ook het beroep van de gebruiker.

Alleskunner

'Als ik alles heb bekeken', zegt Eric, 'maak

ik het schoon en zet ik het weer in elkaar. Ik weet zo precies hoe het eruit ziet. Dan ga ik het beschrijven en rubriceren in de computer. Ik schrijf op waar ik het vandaan heb, voor hoeveel ik het heb gekocht, wat het is, waar het voor is, eventueel door wie het is gebruikt en wanneer.'

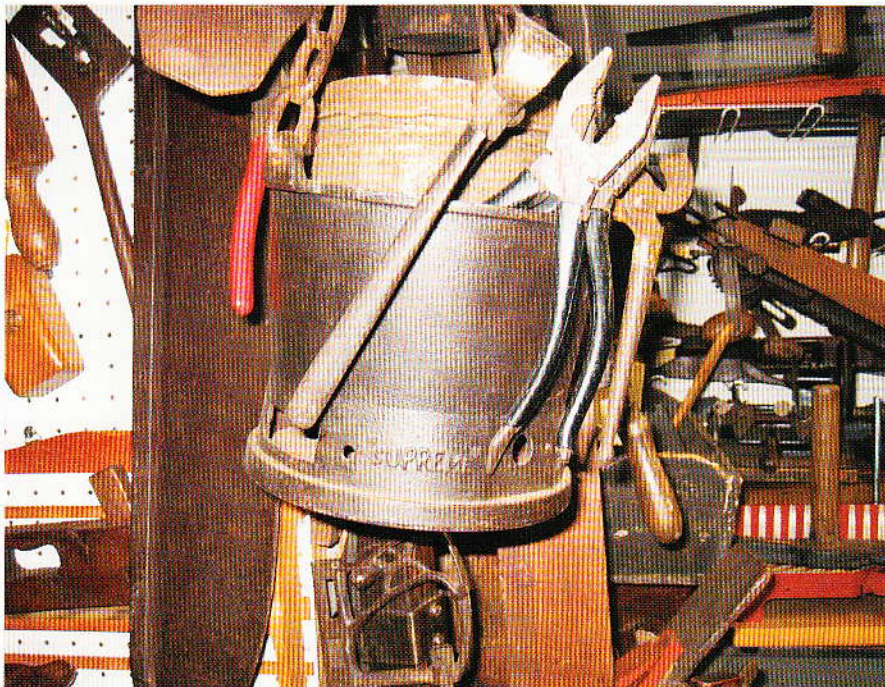
Waarom moet dat? Eric haalt weer zijn schouderaars op en lacht wat. Rare vraag. Rubriceren, alles willen hebben, jagen op wat je niet hebt... is dat niet juist het wezen van verzamelen? Of het zin heeft, is net zo'n vraag als de vraag of het leven zin heeft. Je doet het omdat je het leuk vindt. Eric voelt misschien ook een zekere verantwoordelijkheid. Die spullen, de historie, het leven dat erin zit, dat mag niet verloren gaan. Wie weet er straks nog hoe de eerste kettingzaag eruit zag? Wie weet welk spul men gebruikte om bont te bewerken, om daken te dekken, lepels te snijden, violen te bouwen, lood te gieten, vlas te kammen

rijke en indrukwekkende verzameling kunstig huisvuil en perfect restauratiewerk, tot stand gekomen in de nauwe uitsparingen van de verzameling, getuigt daarvan in stille glorie. Jugendstil kunstenaar en alleskunner Carl Adolph Lion Cachet was verre familie van de Keesmaats. Dat bloed is niet verspild. Veel werk van Eric is geniaal. Zonde dat het binnenskamers blijft.

Droom

Het museum zal misschien altijd een droom blijven. Want wie zal dat betalen? Eric werkte ooit als meubelmaker maar werd afgekeurd. Hij is al blij als hij af en toe iets kopen kan. Ondertussen heeft hij het op één na mooiste leven dat hij zich voor kan stellen. Zijn enige belemmering, naast rugklachten en moeilijke voeten, vormt de tijd, de tijd om achter ontbrekende gereedschappen aan te gaan en alle ideeën uit te voeren die leven in zijn hoofd.

Welke gereedschappen zou hij graag nog hebben? Eric: "Bosch heeft een jaar of vijf geleden een speciale vlakschuurmachine uitgegeven, een zogenaamd vuistje, uitgevoerd in donker namaakhout compleet met nerf. Die zou ik graag willen hebben. En Black & Decker heeft ooit een elektrisch apparaat gehad waar je verschillende hulpstukken op kunt zetten, zoals een heggen-schaar, een boor- en een schuurmachine. Van die hulpstukken zoek ik nog de stof-

of riet te trekken? Leidkokers gereedschap bijvoorbeeld is heel zeldzaam. Na de dood van de gebruiker ging dat vroeger mee in de kist. En trotseerloodjes, waarmee gaten in omgeslagen lood werden afgedekt, zijn thans streng beschermd. Eric heeft van beide diverse mooie voorbeelden. Zijn collectie is uniek.

Het liefst zou hij deze collectie dan ook tonen in een eigen museum. En bij het museum zou een werkplaats moeten zijn. Juist dat is het eerste dat je Eric zou gunnen. Want deze verzamelaar heeft een wel heel bijzondere gave: hij ziet niet alleen alles in één oogopslag, hij onthoudt ook wat hij heeft gezien en kan het in veel gevallen namaken zonder voorbeeld. Een

zuiger. En een elektrische schaaftmachine van bakeliet, die zoek ik ook nog." "Mijn eigen topstuk?" Eric peinst. "Iets heel simpels eigenlijk. Het is een booromslag, een handboor, maar dan een die iemand heeft omgebouwd tot ratel. Dat vind ik wel heel apart en handig gedaan."

Wie helpt Eric Keesmaat aan bovengenoemde spullen? Wie heeft ideeën of tips voor een gereedschappenmuseum en/of werkplaats? Bel met Eric of zijn moeder Nel Keesmaat: 020-6840962.

Yvonne van Osch